

שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 270

ערש"ק פרשת "בהר" ט' באייר תשע"א

לא לצער!

על הפסוק בפרשתינו: "ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלוקיך כי אני ה' אלוקיכם" כתב רש"י הקדוש זצ"ל: "כאן הזהיר על אונאת דברים שלא יקניט איש את חברו ולא ישיאנו עצה שאינה הוגנת לו לפי דרכו והנאותו של יועץ. ואם תאמר: מי יודע אם נתכוונתי לרעה, לכך נאמר: "ויראת מאלוקיך" – היודע מחשבות, הוא יודע כל דבר המסודר ללב שאין מכיר אלא מי שהמחשבה בליבו נאמר בו: "ויראת מאלוקיך". עכ"ל. במקומות רבים בתורתנו הקדושה מוזכר העניין הגדול והחשוב של זהירות בכבוד הבריות. גדולי ישראל בכל הדורות קיימו בהידור רב ובדקדוק נמרץ ציווי זה, נזהרו מלצער את הבריות אף בכהוא זה והירבו בכבוד כל אדם. על הכהן הגדול מראדין רבינו רבי ישראל מאיר זצ"ל, בעל הספר "חפץ חיים" מסופר, שבימי מלחמת העולם הראשונה, לא נמצא בשנה אחת אתרוגים ולולבים. בקושי רב ובממון מרובה השיגו אתרוג ולולב אחד והביאוהו כמובן לרבן של כל ישראל – ה"חפץ חיים". הוא נטל את ארבעת המינים בידיו כדי לצאת ידי חובה, אבל לא הסכים בשום אופן לקחתם בעת קריאת ההלל לשם הנענועים. כשראה שיש אנשים תמהים על הנהגתו זו, הסביר ואמר: לנטילת ד' מינים לשם קיום מצוה, הרי יכול כל הקהל לצאת ידי חובה באותם ד' מינים, אבל לנענועים בקריאת ההלל, יש אפשרות רק לו בלבד להשתמש, ואם יעשה כן, הרי הוא בכך עלול לגרום צער ועוגמת נפש לאחרים שאין להם. כדאי איפוא לוותר על מצוות הנענועים שאינה אלא מנהג קדוש, תחת להביא את הבריות לידי עוגמת נפש שיש בו כמה עשין ולאין מן התורה!"

אחים ואחיות יקרים, הנה לנו מופת וראיה דרך חיים ולימוד מוסר איך חיינו והנהגתנו צריכים להיות בבית ובעבודה, בבית הכנסת ובבית המדרש, עם השכנים ועם כל אחד מ ישראל. ואם נזהר ונדקדק בכך, נזכה לבוא גואל ולבנין אריאל.

שטר אחד או שניים!

סיפר המגיד מישרים רבי יעקב גלינסקי שליט"א, שבבחרותו בעת לומדו בישיבה, היתה תקופה שהרגיש קרירות מה בעבודת ה'. לאחר שפנה לראש הישיבה בבקשה לחיזוק, הפנה אותו הרב לישיבת "נובהרדוק". "סע שלם כמה ימים, תתחזק ותחזור!". הבחור יעקב שם פעמיו לנובהרדוק. כשהגיע לישיבה ותינה את צערו, אמרו לו שתחילה ילך לאחד מבתי הכנסת בעיר, שם נוהגים הבחורים ללמוד מוסר כדי להכשיר ליבם להיות כלי קיבול לדברי חיזוק עיצה והדרכה! והנה בהיכנסו לבית הכנסת, חודרת לאוזניו מנגינה עריבה ומעט עצובה ומילים איזה מילים יוקדות להבות אש! "האי עלמא לבי הלולא דמיא (העולם הזה דומה לאולם שמחות) חטוף ואכול... חטוף ושתה...". והקול נובע מעומק הלב קול החודר כל לב ונשמה! והפירוש כמתנגן ומובן מאליה! העולם הזה דומה לאולם של שמחות כמה שעות ונגמר הסיפור. הסיפקת לאכול? מוטב ואם לאו, נגמרה החתונה והוסרה התפאורה! ולכן חטוף ואכול, חטוף ושתה... נצל את הזמן אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה! המילים עשו את שלהם והדמעות זלגו מאליהם. ר' יעקב קיבל את החיזוק ועוד באותו היום, חזר לישיבה כשכולו מלא חשק ורצון לנצל את הזמן העומד לרשותו ולמלא אותו בעוד תורה ועוד מצוות לחטוף ולחטוף!!! בדרך אגב מספרים שהבחור שישב ולמד באותה העת בבית הכנסת היה לא פחות ולא יותר מאשר "הסטייפלר" הקדוש רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל! אשר את חייו ישם הדק היטב לאור המשל הנפלא המובא בחז"ל. ומסופר על אחד האמוראים שלעת פטירתו בדק מה משאיר הוא בירושה ולאחר חקירה ודרישה התבררה האמת המרה! מספר גרמים של ירק אולי פטרוזיליה שמא קצת כוסברה... והצדיק החל לבכות, מסתבר שהרבה אנשים גם הם במקומו היו בוכים שכן: "איך הסתדרו הילדים? ומה יגידו האנשים?! אך למרבה הפלא הצדיק לא בכה על זאת, קרא הוא על עצמו את הפסוק: "עזבו לאחרים חילם". נסביר בעזרת ה' את הדברים: הבכיה היתה על כך שנשארו כמה גרמים של ירק, שהרי בזמן הזה שעבד כדי להרויח את הירק, יכל ללמוד תורה ולקיים מצוות, אם כן נמצא, כך חשב הרב לתומו, שעמלתי לריק! אחים יקרים, איזה נקודת מבט מפליאה ואמיתית, שהרי לבנים ה' יתברך ידאג כמו שדאג לנו ולמיליארי אנשים מבריאת העולם ועד עתה, שהרי הוא זן ומפרנס לכל ושולחנו ערוך לכל! אך תפקידינו בעולם לקיים את מצוות הבורא יתברך ועל זה צריכה להיות דאגתנו ולזאת אמורה להיות נתונה כל מחשבתנו! בפרשתנו אנו קוראים על מצוות שמיטה ויובל, שהמגיד מדובנא זצ"ל הסביר כדרכו בקדוש במשל לעני שאגר הרבה מטבעות עד שמילא מספר חביות, והנה חשב לתומו שעשיר הוא, הלך לפרוט את המטבעות לשטרות כדי לגשת למוכר דירות. תחילה פרט את האגורות לשטרות של עשרים שקלים והנה נותרה בחיקו אך מזוודה אחת, המשך ופרט לשטרות של מאתיים והנה כל התכולה נכנסה בארנקו לאחר ספירה נוספת התברר שאין לו אלא אלפי שקלים בלבד, אין דירה ואף לא "מלונה"! כך גם חיי האדם כשסופר האדם יום יום שעה שעה, נדמה לו כי עשיר הוא וזמן חיים ארוך לפניו, אך כשמתחיל למנות בשטרות גדולים של שמיטה מתברר שיש לו לחיות כעשר או אחד עשרה שמיטות, ואם פורט את זאת לשטר הגדול של היובל, נמצא שיש בחיקו שטר או שניים לכל היותר! והמסר קוראים יקרים ברור ומובן מאליה הזמן קצר והמלאכה מרובה. נצל את הזמן העומד לרשותינו ככל האפשר, לתורה ומצוות ומידות ישרות, ונזכה לטובה וברכה בשני העולמות!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

הזמנים לפי שעון קיץ

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
20:43	20:10	19:09	ת"א
20:46	20:08	18:52	י-ם
20:44	20:12	19:00	חיפה

הפסרת השבוע: "ויאמר ירמיהו"

מטעמים לשבת

"ביום רעה ימלטהו ה' – שאם נגזר עליו יום רעה, לסבול הפסדים שונים, מצילוהו השם יתברך מך, לפי שכבר הוציא את כספו מידו. אבל אם לא השכיל והוא מקמץ ידו לעני, הרי עליו להוציא את כספו "ביום רעה" ואין לו הצלה... (מענינה של תורה)

"אל תיקח ממנו נשך ותרבית ויראת מאלוקיך" (כה,לו)

כתוב בספר "תורת מהרי"ץ": יש לפרש כי גם האדם הוא בעל חוב גדול להקדוש ברוך הוא, ואין אנו יכולים לשלם בעד הטוב אשר גמלנו השם יתברך אפילו חלק אחד מאלפי אלפים, עם כל זה מתנהג עם ברויותו בחסד וברחמים. אבל אם המלווה יקח מהלווה נשך ותרבית, יותר ממה שמגיע לו מהקרן, אז גם הקדוש ברוך הוא לא ינקה אותו, ויקח מאיתו ריבית יתר על החוב. וזהו שאומר הכתוב: "אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלוקיך", שלא ישלם לך מידה כנגד מידה. (תורת הפרשה)

זכויותיך לעמיתך? "או קנה מיד עמיתך" – שתקנה ממנו כל עוונותיו? ומשכחת לה על ידי עלבון עמיתך. וזהו אומר אל תונו איש את אחיו, וזה גם יש לפרש: "אמת קנה ואל תמכור" – חיי עולם הבא קנה על ידי עשיית המצוות ומעשים טובים ואל תמכור אותם על ידי אונאה ורכילות ולשון הרע. (עלי דשא)

"וכי ימות אחיך ומטה ידו והחזקת בו" (כה,לה)

הדא הוא דכתיב: אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' (מדרש). כתוב בספר "אהל יעקב": בראש השנה מקציבים לו לאדם כמה הפסדים ונזקים יהיו לו במשך השנה. ברם, מי שיש לו שכל והגיון נותן מכספו לעניים וממילא הוא זוכה גם במצוה, אם הוא מקמץ ידו לעניים, נוטלים ממנו את כספו באופן רע. על כך אמרו חכמינו: "זכה – הלא פרוס לרעב לחמך, לא זכה – ועניים מרודים תביא בית". זוהי הכוונה שבמדרש: אם הוא "משכיל אל דל" – שמשכיל הוא לתמוך בעניים, הרי

"יובל היא תהיה לכם" (כה,י) פירש רבינו הספורנו זצ"ל: שנת היובל היא שנת שילוח העבדים לחופשי. העבדים, ודאי שמחים בחירותם, אבל הדעת נותנת שאדוניהם עצבים על אובדן העבדים. לפיכך אמרה התורה: "יובל היא, תהיה לכם". גם אתם, האדונים, תשמחו ותעלוזו. משום ששמירת דיני התורה תביא ברכה לנכסכם, ואילו כאשר בני ישראל ביטלו את מצות שילוח העבדים, גלו מארצם, ככתוב: "אתם לא שמעתם אלי לקרוא דרוך איש לאחיו, הנני קורא לכם דרוך נאום ה' אל החרב ואל הרעב ואל הדבר", רחמנא ליצלן. בקצרה, יהיו דברי חז"ל לנגד עינינו: "אמר הקדוש ברוך הוא, שימעו לי, שאין אדם שומע לי, ומפסיד!". (מעין השבוע)

"וכי תמכרו ממכר לעמיתך... אל תונו איש את אחיו" (כה,יד) כתוב בספר "מעין גנים": הפסוק תמה: "וכי תמכרו ממכר לעמיתך", וכי תמכור על

מזקנים אתבונן – סיפורי צדיקים

הוגלה, וכשעלה לארץ הקודש. הקים משפחה וחינכה על אדני החילוניות, אך כשלעצמו שמר שבת. לא פסח ולא כיפור, שבת. מלחמת ששת הימים פרצה, תבלי ארץ שוחררו, החלה נהירה לסיני. הבנים באו ובישרו: "יש הרשמה לטיול מאורגן בן עשרה ימים!", והוא: "שבת!" – סעו אתם, אני נשאר. אמרו: "אבא, באמת! לא כשרות, לא חג ולא מועד. שבת?! כולם נוסעים, ואתה תישאר בבית?!". ובאמת, מה יכול היה לומר? אישר את הצטרפותו. טיילו במרחבי סיני, ועשו שבתם חול. מעד ונפל מצוק, ונקע את חוט השדרה. שותק ממוותו ולמטה, בשבת הראשונה שחילל. כיצד אמר לו הרבי: "אם לא תשמור את השבת, הקביים מחכות לך?". מאותה שבת, רתוק הוא לכסא גלגלים. "אז אתה לא צריך לספר לי מהי יהדות, ומי הוא הרבי מבלז", אמר... ובנו של הרבי הביט בקרחתו של המספר גלוי הראש: "ואתה עדיין חילוני?!"... מהיכן שאב הרבי את כוחו, הלא ממצוותיו ותורתו, קדושתו ופרישותו, מכוח בוראו! ומה כוחה של השבת, הלא מהמצווה עליה! חווית אמונה, חווית תוכחה, ונותרת בחילוניותך? "הלב טרף", היתה התשובה. כנה כל כך. הלב אטום, נוקשה... ומה, כסבור הוא שיעזבוהו? "ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עימי בקרי", קשיות הלב, "והלכתי עימכם בחמת קרי". אין אגוז שאינו בר פיצוח, השאלה כמה כוח יאלצו להפעיל עליו! ליבנו הוא כדלת נעולה, והמפתח בפנים. אם יבקשו לפורצה מבחוץ, יטיחו בה בעיטות, יפעילו כוח, וישברו לבסוף. אבל אפשר לחסוך כל זאת, אם יסובבו מבפנים את המפתח... "טובה מרדות אחת (מחשבת מוסר) בליבו של אדם, ממאה מלקויות. נסובב את המפתח, ונפתח ליבנו אל האור!

(מעין השבוע)

התוכחה הנוראה אינה נוחתת בבת אחת, אינה מטביעה בשטף צרות. היא באה גלים גלים. בא הגל הראשון חלילה, "ואם עד אלה לא תשמעו לי, ויספתי ליסרה אתכם". בא הגל השני, "ואם תלכו עמי קרי" ותרגומו: לשון קושי, שמקשים ליבם להימנע מהתקרב אלי, "ולא תאבו שמוע לי, ויספתי עליכם מכה". בא הגל השלישי, "ואם באלה לא תווסרו לי והלכתם עימי בקרי", ובא הגל הרביעי, "ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עימי בקרי" – האין לדבר סוף? לכמה מכות נצרכים, כדי לפצח את אוטם הלב? נספר סיפור, ממקור נאמן: סח הרב הומינר שליט"א מבני ברק, בשם בנו של הרבי מזוטשקא שליט"א. פעם פגש בנו של הרבי בחילוני קשיש, נכה, משותק בפלג גופו התחתון, מתנהל על כיסא גלגלים. בראותו את בן הרבי, נזכר בשורשיו: אל תראה אותי כך, אני יודע יהדות מהי, וסיפר את סיפורו. בבית חרדי גדל, ונסחף באווירת התקופה. כשראה אביו שהוא עומד לאבדו, ביקש בקשה אחת: "בוא איתי אל הרבי מבלז". למרות שנחרצת היתה דעתו לשנות אורחותיו, לא יכול היה לסרב. עמדו בתור, שהתקדם לאיטו. לפניהם קירטע נכה על קביים. בהגיעו אל הרבי, נשבר קולו מבכי. בירכו הרבי, ולנגד עיניהם ארע הנס: הנכה הזדקף, שמש את קביו, הניחם ליד הקיר ויצא קוממיות על רגליו! הגיע תורם. הרבי לא נזקק להסברים. מבט אחד הבהיר לו את המצב. "אני מבקש ממך דבר אחד", אמר, "שתשמור שבת". דבר אחד, לכך הסכים. "אבל", הוסיף הרבי, "דע לך, שאם לא תשמור את השבת, הקביים האלו מחכות לך!". האיום היה מיותר. הוא הבטיח, והתכונן לקיים. ואכן פרק עול מצוות והסתאב בכל העבירות, פרט לאחת: שבת שמר. בסערת מלחמת העולם שפרצה, בערבות סיביר אליהן

זיידת השבוע

מצא בכרשה חמש מקומות בהם נצטוונו על "ואהבת לרעך כמוך".

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485 בין הפתרים נכונה יוגרל (אחת לחודש) אחד מספריו של מו"ר עט"ר ראש הישיבה הרה"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

והייתם לי סגולה

סגולה לרפואת חולה, שיתאספו עשרה אנשים וילמדו שיעור בספר "מנורת המאור" עבור רפואתו, ויועיל בעזרת ה' (סגולות ישראל דף קכ"ה אות ג')

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

הזיכור הבנים

לעודד חלומות...

מעשה ושני תלמידים צורבים כבני י"ז גמרו לעבור על כל הש"ס, אם כי דילגו על סוגיות רבות שלא הבינו, אך היה זה דבר מרנין מבחינתם, ולכן ערכו חבריהם לישיבה מסיבה לכבוד המאורע. בשכונתה של הישיבה התגורר גאב"ד "העדה החרדית" בירושלים, הגה"צ רבי משה אריה פריינד, והתלמידים הללו, מרוב שמחתם, עלו לביתו לשתף אותו בצהלתם, ומבלי משים אף הזמינו אותו להשתתף עימם בסעודה. בשעה היעודה, עת התכנסו החברים לסעודה, נדהמו לראות בפתח את רבי משה אריה, זאת למרות שאפילו הר"מים של אותה ישיבה לא באו להשתתף בסעודה, מפני שידעו כי לא מדובר בסיום של ממש. אך עתה, כשגאון וצדיק נערץ הגיע לגבולם, מיד הזעיקו אותם שיבואו להקביל את פניו. כשבאו הר"מים, התנצלו לפני רבי משה אריה על שהטריחוהו, בפרט שלא מדובר ב"סיום הש"ס" במלואו. אך רבי משה אריה לא הבין אותם, כשפניו נוהרות משמחה השיבם: "לדידי אפילו כששני בחורים "חולמים" לסיים את הש"ס, בשבילי זה שמחה, והרגשתי חובה בנפשי לבוא ולחזקם!".

ומכאן נלמד כמה יש עלינו לעודד את ילדינו ולטפח בהם רצונות "לחלום" ולשאוף ואף לשמוח בשמחתם ואפילו בהצלחות חלקיות, ובזה ניטע בהם אהבת תורה ויראת שמים, לטוב להם ולנו עד עולם.

שלום בית

תמיד פשרה עדיפה

בספר "אהבה ורעות" מביא, שעל פי הטבע תמיד אפשר למצוא נושא לויכוח. כל סיבה קטנונית מסוגלת להוות מקור לחץ, אם נותנים לה להתפרץ. מובן שלא כדאי להפוך כל ענין פעוט לנושא לדין ולא כדאי לריב על כל הבדל קטן בדעות בין בני הזוג, אחרת לא יהיה שלום בבית אף פעם. כאן המקום לפשרה: כל אחד צריך להביע נכונות לוותר, עד שמגיעים לנקודה משותפת בהסכמת שניהם. לא משתלם להתעקש כי עלולים להפסיד דברים יקרי ערך בהרבה מהשטות שרבים עליה – הלא הם השלום והאחוה בבית. אחת מן העצות להמנע מוויכוחים נוראים אלו היא לזכור תמיד את עיקר מטרת הנישואין – נתינה וויתור. אין קשר בינם לבין הזוטות שרבים עליהם. הם הרבה יותר מרוממים ומתקיימים מהם. לכן, רכז מאמציק לתכלית האמיתית בנישואין, וותר על הפרטים הצדדיים. מרכיב חשוב בהשכנת שלום ושמחה בנישואין הוא לדון את בן הזוג לזכות. דוגמא נפוצה היא כאשר אחד מבני הזוג רוצה לקנות חפץ והשני אינו מסכים. במקום לכעוס, אפשר לדון את בן הזוג לזכות ולהשתדל להבין את נקודת מבטו. המכניס עצמו לתוך נעליו של בן זוגו, לא יקצוף על דרישתו, וכך יוכל להגיע איתו לידי פשרה. ישנן דוגמאות רבות כיצד לדון את בן הזוג לכף זכות. על הבעל לחשוב שאשתו התמודדה עם הרבה מאוד הפרעות, ולכן לא הספיקה להכין ארוחת ערב או להיות מוכנה בזמן היציאה. גם היא צריכה לחשוב באותו כיוון מחשבה כשהוא מאחר מהעבודה. לפני שתחשוב שקרה אסון, תדון את בן הזוג לכף זכות, ואז תהיה מוכשרת לשוחח על הענין בנחת ובצדק. תמונה שלילית על בן הזוג, טעונה תיקון מיידי. יש צורך בעבודת הלב תמידית תוך כדי זכירת החשיבות לדון אחרים לכף זכות. כולנו רוצים שה' ואחרים ידונו אותנו לכף זכות, אך קודם צריך להשקיע כדי להשיג בעצמנו מעלה זו. והנסיון הוכיח שדרך זו עדיפה על הכל, ומי שלא מאמין, שינסה ויוודע...

אמרי שפר

הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ אומר: היכן מצוי היצר? - בכל מקום שם מאמינים שהוא איננו.

בעלי המוסר אומרים: שני יצרים שופטים את האדם, והאדם המכריע ביניהם.

הרה"ק רבי מנדל מרימנוב אומר: שני מיני יצר הרע יש בו באדם: האחד - מסיתו לדבר עברה, השני - מעמיד פנים שהעברה - מצוה היא לעשותה.

הרה"ק רבי בנימין מזאלוזיץ אומר: כשהיצר הרע רואה שאין מצייתים לו לעבור עברות, הוא בא לו לאדם בדמות יצר הטוב ומסיתו לעשות מצוות

מזויפות.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

הגן. מגרש ענק הוא, ואפשר לבנות עליו בית רחב ידיים. ימי המחסור לימדו את הבן לקח, אילצוהו להסתפק במועט ולחשוב על כל הוצאה. אילו היתה עכשיו בידו קרן כספית, מכלכל היה צעדיו בתבונה. והקבלן מציג סכום הגון, שיכול להושיעו. אך מה יעשה, חזקו עליו דברי אביו, שלא ימכור את הגן. ענה לקבלן בשלילה, השיב פניו ריקם. הקבלן עזב מאוכזב, והבן ירד אל הגן מתוסכל: מדוע עולל לי אבא כן! מדוע אסר עלי למכור את הגן! אילו הייתי מוכרו, הייתי נושע! אבא הבטיחני, שאם אציית לו אוושע. הנה, צייתתי. היכן הישועה! שירך דרכו במשעולי הגן, קודר ובראש מורכך, והנה הבחין בחריטה בגזע אחד האילנות ובעפר תיחוח למרגלותיו. הסתקרן. גחן והחל לחפור בידיו. נתקל בלוח עץ, וחשף תיבה כבידה. חילצה והעלה אותה לביתו. מצאה גדושה זהובים, אוצר בלום, ומכתב מאביו: "הבטחתיך שאם תציית תוושע. מעתה, כלכל צעדיך בתבונה!"...

אמר הרבי מזאלושין זצ"ל: כך ממש, היא זכות האבות. עניינה, שכאשר מרעים אנו מעשינו ומשרכים דרכינו ומאבדים זכויותינו, נחשוף ונגלה את שורש האבות הטמון בנו ונתעורר על ידו לשוב בתשובה שלימה, ולבנות הריסות מצבינו!

(מעין האמונה)

נשא הצדיק רבי יעקב אהרון מזאלושין זצ"ל את משלו. סוחר אדיר הצליח בכל אשר פנה, חוץ מדבר אחד: בנו יחידו לא היה כה מוצלח. קל דעת ונמהר, כילה את ממון אביו בהבלים ובעסקים מפוקפקים. אך מה יעשה האב, סוף כל סוף יעבור הרכוש הרב לרשות הבן ויכלה בעשן. בהגיע שעתו קרא לבנו ואמר: "ראה, כל זמן שחייתי, היית מכלה את ממוני ואני שקדתי להוסיף עליו ולמלאות את החיסרון. עתה, הריני מוריש לך רכוש עצום ורב, אך בהכירי אותך יודע אני שתכלהו עד מהרה ותאבדו בענין רע." "למה תאמר כך, אבא!", "אל תפריע לי עתה. אתה תממש נכס אחרי נכס כדי לכסות את הפסדיך ולאפשר חיי הוללותך - לא, אל תענה לי - הסכת ושמע לצוואתי. הכסף שלך, עשה בו כהבנתך. רק את הבית ואת הגן אל תמכור. נחלת אבות הם, ויהיו לך לפליטה! ואם תציית, תוושע!". ככלותו לצוות, עצם עיניו ונפטר. כאשר אמר כן היה. הבן התהולל בלא מעצור, פיזר כספים על ימין ועל שמאל, השקיע בעסקים כושלים שצברו הפסדים, כל העושר אבד ולא נותר ממנו מאומה. מכר את החנויות ותמורתן בוזבזה. מכר את התכשיטים, את חפצי הערך, ולא נותר לו לבסוף אלא הבית הגדול והריק, והגן הענק המשתרע לצידו. הגיע קבלן, והציע סכום נכבד עבור

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ נוהגים להרבות בזמירות של שבת כל מקום לפי מנהגו, ומכל מקום לא יארכו יותר מידי כדי שיאכלו קודם שעה שישית.
- ✓ לאחר שירת הים אומרים "נשמת כל חי" שיש בו מענין יציאת מצרים לכן סמכוהו אצל השירה, ועוד מפני הנשמה יתירה שיש לאדם. ושבח "נשמת כל חי" הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל לכל צרה שאדם נמצא בה, שידור נדר לומר לאחר הצלתו מהצרה שבח של נשמת כל חי ויועיל לו.
- ✓ בברכת "ישתבח" יש י"ג שבחים, ויאמר אותם בנעימה ובמתינות ויכוין בהם, ואין צריך לאומרם בנשימה אחת, ולכן לא ימהר באמירתם.
- ✓ אדם אחד סיפר לאחר פטירתו לשמש בית הכנסת, שזכה לגן עדן, כיון שהיה אומר את הברכות בקול נעים בבית הכנסת, ואף שהיה אדם פשוט, בזכות זה הביאוהו לגן עדן וכיבדו אותו.
- ✓ לאחר תפילת שחרית מוציאים ספר תורה וקורים בו שבעה, ואם רצה להוסיף מוסיף. ובעת הוצאת ספר תורה צריך לומר "ברוך שמה", אבל בחול לא אומרים.
- ✓ הכל עולים למנין שבעה אפילו קטן שיודע למי מברכין ודוקא בשבת, אבל ביום טוב ובשאר ימים שעולים פחות משבעה, אין הקטן מצטרף. ובדיעבד אם כבר קראו לקטן ולא הרגישו עד שברוך, יש לסמוך על המתירים.
- ✓ קטן שהגיע לחינוך (מבן שש שנים) שעולה למנין שבעה, רשאי לעלות בין באמצע הקרואים בין בסוף, וכל שכן שעולה למפטיר, ויכול לקרות בתורה בעצמו פרשת עלייתו, ובמקום שיש מנהג ברור שלא להעלות קטן לספר תורה יעשו כמנהגם.
- ✓ קטן עולה למפטיר בפרשת המוספים במועדים ובראשי חודשים, וכן בפרשיות שקלים והחודש, אבל בפרשת זכור ופרשת פרה אין להעלותו לכתחילה, ואם עלה לא ירד ויברך הקטן ברכת התורה, ויקרא השליח ציבור בתורה להוציא את הציבור ידי חובה.
- ✓ אין להתיר לקטן להיות חזן הקורא בתורה, ובשעת הדחק שאין איש היודע לקרוא עם טעמי המקרא כדת, יכול הקטן לקרוא.
- ✓ העולה לספר תורה חייב לקרוא בפיו בלחש עם השליח ציבור, ואינו יוצא ידי חובה בשמיעה בלבד, ואם אינו קורא יש לחשוש שברכותיו הן לבטלה.
- ✓ המנהג שנוהגים להעלות לתורה עולים נוספים, כשיש שמחה בבית הכנסת, וכל עולה חוזר וקורא מה שקראו כבר, יסודתו בהררי קודש. ומכל מקום נכון שהחזן הקורא בתורה יקרא לכל אחד משבעת העולים לחובת היום שלושה פסוקים או מעט יותר, כדי שיוכל לקרוא קריאה חדשה לכל עולה נוסף, ואם בכל זאת מחמת ריבוי העולים נדחק לחזור על אותם פסוקים, רשאי לעשות כן.
- ✓ מי שמגלה זקנו בתער (שעובר בכל פעם בחמישה לאוין מן התורה!), יש להתיר להעלותו לספר תורה ולהשלים בו מנין ז' עולים, ויותר טוב שלא יהיה בכלל ז' עולים של חובת היום, אלא מן העולים הנוספים, ויש להוכיחם ולהחזירם בתשובה בדרכי נועם.

(הבית היהודי - חלק א')